

ΤΑ ΓΑΝΟΧΩΡΑ

Ἐν τῶν περιωθέντων μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἀξιολόγων μονασιηρίων εἶναι καὶ τὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἀγριδιανοῦ, κείμενον μεταξὺ Χώρας καὶ Κερασίᾳς, διὰ τὸ ὅποσον ὁ πατριάρχης Κύριλλος ὁ Λούκαρις ἐξαπέλυσε κατὰ τὸ 1622 σιγίλλιον ἰδρυτικόν, δι' οὗ κατοχυροῦντο τὰ δικαιωμάτα του ὡς σταυροπηγίου.

Τὸ σιγίλλιον τοῦτο εἶναι ἀνέκδοτον, μᾶς παρεχωρήθη δὲ ὑπὸ τοῦ εὐγενεστάτου καὶ ἀκαμάτου ἐρευνητοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἱστορίας κ. Μ. Ι. Γεδεών.

† Κύριλλος ἕλεθ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμένης πατριάρχης.

Ὁ ἀληθινὸς Σωτὴρ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐλθὼν ἐπὶ τῆς γῆς δι' ἄκραν φιλανθρωπίαν, πρὸς τοὺς λοιποὺς, οἷς προσέταξεν ἡσυχίαν καὶ ἡρεμίαν ἐδίδαξεν ἐπὶ τὸ ὄρος ἄνωχωρῶν καὶ ἐν ὄρεσι τὰ θεϊότατα τῶν θαυμάτων ἐκτελεῖν καὶ πλήθη τρέφων ἐπ' ἐρημίαις, καὶ θεανθρικῶς ἐπὶ τῆς γῆς διακρίσιν μετὰ τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν αὐτοῦ μαθητῶν κωνοδιακῶς; ζῆν ἐπέταξεν ἐντειλάμενος ὅπου εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ἐν τῷ αὐτοῦ ὀνόματι ἐκεῖ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐνοπάργετω. Ἐπει οὖν τινα, τὸν κατὰ Θεὸν ἡσυχίον καὶ κωνοδιακὸν ποθήσαντες βίον, ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις θεῖους καὶ ἱεροὺς ναοὺς κατακοδόμησαν καὶ τὰ σωρητικὰ ἐξασκεῖν ἤρξαντο, κοσμοῦντες τοὺς θεῖους; αὐτοὺς καὶ οὗς ἐλευθέρια πατριαρχικῆ σταυροπηγιακῆ, ὅπου πάντες ἐλευθεροὶ ὄντες ἔργον ἐν ἔργοις, τὸ ἐξομνεῖ Θεόν καὶ τὴν αὐτῶν ἐπιπέμωσιν ζητεῖν σωτηρίαν καὶ οὗ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι ὑπάρχουσιν, ἀλλὰ πληθύνοντες ἐν ἐρημίᾳ χοροὶ ὄσων ἀδελφῶν ἐγκαθιδρύνονται ἐν μονῆραι βίῳ οἷς θέλοντες μιμεῖσθαι καὶ οἱ ὁσιώτατοι οὗτοι πατέρες, ὅτε ἐν ἱερομονάχοις κύρ' Ἀρσένιος, καὶ κύρ' Καλλίνικος ἱερομόναχος, καὶ Χρυσάνθος ἱερομόναχος καὶ οἱ ἐν μοναχοῖς Πορφύριος, Κοσμάς, Παγκράτιος, Μακάριος, Κύριλλος, καὶ οἱ λοιποὶ, καὶ ἐθρόντες τόπον ἀφανστον καὶ ἡσυχίον καὶ ἀτάραχον, βούλονται ἐκ βάθρων κτίσαι νκὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ καλουμένου Ἀγριδιανοῦ, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν Γάνου καὶ Χώρας, καὶ πῆξαι ἱερὸν σταυρὸν μετὰ τῆς συνήθους κανόνικῆς εὐχῆς, καὶ ποιῆσαι μοναστήριον, εἰς τὸ ἡμεῖν τὸν Θεὸν οἱ ἐν αὐτῷ ἀσχοῦμενοι πατέρες, καὶ ἐζήτησαν δι' ἡμετέρου γράμματος πατριαρχικοῦ σιγίλλιδῶδους ὡς ἂν τὸ μοναστήριον αὐτὸ εἶη καὶ ὀνομάζῃται σταυροπηγιακὸν μοναστήριον καὶ πατριαρχικόν, ὡς εἰς ὄρα Θεοῦ συνιστάμενον, καὶ παρὰ καθ' ἡγουμένων καὶ μοναχῶν διοικούμενον καὶ κυβερνούμενον, ὡς καὶ

τὰ λοιπὰ μοναστήρια πατριαρχικά καὶ σταυροπηγιακά, οἱ δὲ ἐν αὐτῷ πατέρες διάγωσιν ἀνενοχλήτως, ἀνεπηρέατος καὶ παρ' οὐδενὸς ἐναντιούμενοι, τούτου χάριν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, τὴν θεοφιλή αὐτῶν αἰτήσιν καὶ θεαρεστον ἀξίωσιν ἀποδεξαμένη ὡς δικαίαν καὶ εὐλογον καὶ τῷ Θεῷ ὄλω; οὐκ ἀπαρέσκουσιν, γράφει καὶ ἐν ἁγίῳ διορίζεται καὶ παρακελεύεται Πνεύματι, γνώμῃ κοινῇ συνοδικῇ τῶν μακαριωτάτων καὶ ἁγιωτάτων πατριαρχῶν, τοῦ τε Ἀντιοχείας κύρ' Κυρίλλου καὶ τοῦ Ἱεροσολύμων κύρ' Θεοφάνους καὶ τῶν καθυρεθέντων τῆς θείας καὶ ἱερᾶς συνελεύσεως ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ποθεινοτάτων ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τὸ μὲν μοναστήριον αὐτὸ εἶη καὶ ὑπάρχη καὶ ὀνομάζῃται πατριαρχικόν σταυροπηγίον, αὐτόνομον αὐτοθέσποτον, ἀδελφώτων, ἀκαταπάτητον, ἀκαταζήτητον, καὶ ὄλω; ἀνεπηρέαστον καὶ ἀνενοχλήστον ἐκ παντός προσώπου, διοικούμενόν τε καὶ κυβερνούμενον παρὰ τῶν ἐνασκουμένων αὐτῷ ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν, τῶν τε νῦν ὄντων καὶ τῶν ἐσομένων μετὰ ταῦτα διαδύων αὐτῶν, μηδενὶ μηδὲν ὀφείλων τελεῖν καὶ ἐξομνεῖν, εἰ μὴ τῆ κατὰ τὸν Χριστοῦ μαγίαν Ἐκκλησίαν ἐτησίως, ὑποταγῆς ἕνεκα, καὶ ἁμῶν κοιλὰ τρία, οἱ δὲ ἐν αὐτῷ πατέρες διαίχθωσι κοινωδιακῶς καὶ φιλαδελφικῶς, ἔχοντες τὰ πάντα ὀμοῦ βρώματα τε καὶ πόματα, σκεπάσματα τε καὶ ὑποδήματα, καὶ γνώμην φιλάδελφον καὶ κατὰ Θεόν, ἐκτελοῦντες καὶ τὰς κοινωδιακὰς ἀκολουθίας, καὶ μνημονεύειν ὀφείλοντες τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, καὶ φροντίζοντες τῆς τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου σταυροπηγίου συστάσεως καὶ διαμονῆς, καὶ πατέρας πρὸς ὑπουργίαν αὐτοῦ μετακαλεῖσθαι καὶ μεταπέμπεσθαι θεῖαν ἔχοντες. Ὁ δὲ ἡγουμένος αὐτῶν ἐκ μέσῳ αὐτῶν γενέσθω ἐκλεγόμενος, μηθένος ἄλλου τινός ἔχοντος ἀδειαν, ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ, ἢ καὶ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, τοῦ τε νῦν κύρ' Ἰγνατίου καὶ τοῦ μετ' αὐτὸν τοιμήσαντος ὀφείποτε ἐπηρεάσαι ἢ ἐνοχλήσαι αὐτὸ τὸ πατριαρχικόν σταυροπηγίον καὶ μοναστήριον, ἢ τὰ μετόχια αὐτοῦ καὶ κτήματα, ἢ τὰ ὄρια αὐτῶν καταπατήσαι ἢ παρασάλευσαι, ἢ ἀδειαν ἔχοντος τοῦ κατὰ τόπον μητροπολίτου ἀνακρίψαι, ἢ ἀργεῖν καὶ ἀφορίζαι τοὺς ἐν αὐτῷ ἱερωμόναχους καὶ μοναχούς, ἢ τι παρ' αὐτῶν ζητεῖν ὡς αὐτῷ ὀφειλόμενον, οὔτε ἐρευνᾶν τοῦ καθίσταν ἡγουμένου ἐν αὐτῷ, ἢ τοὺς ὄντας ἐκβαλεῖν καὶ ἐτέρους ἀντισταγαγεῖν, ἢ ὄλω; ἐξετάζειν αὐτοὺς ὡς κριτοῦ τούτων, οὔτε ἐν τοῖς πνευματικοῖς, οὔτε ἐν τοῖς σωματικοῖς; εἰ γάρ τι τούτων αὐτοῖς δεήσει, παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος μετὰ καὶ ἄλλων λήφονται καὶ οὐ παρ' ἄλλου τινός. Ἀλλὰ καὶ ὅτε χρεῖα χειροτονίας αὐτοῖς ἔσται, προσκαλεσθήσαν τὸν κατὰ τόπον πρόστατην ποιῆσαι τὴν χειροτονίαν, χωρὶς τῆς τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως; ἐκεῖνος δὲ μὴ βουλομένου, ἀδειαν ἔχέτωσαν μετακαλεῖν ἕτερον ἀρχιερέα εἰς τὸ ἐκτελεῖσαι τὴν

χειροτονίαν ἐκείνην. Πρὸς δὲ τούτοις μηδεὶς τοῖς ἀποσπασαί τι τῶν ἀπερωμένων αὐτῶν πραγμάτων καὶ ζημίαν τινὰ προξενῆσαι τῇ μὲν ταύτῃ, ἐπεὶ τὰ ἀπαξ ἀπερωθέντα αὐτῇ ἀνεκποίητά εἰσι καὶ ἀναπόσπαστα, ὡς οἱ θεοὶ καὶ πατρικοὶ κανόνες διορίζονται καὶ ἀποφαίνονται. Ὡσαύτως καὶ οἱ ἐνασκούμενοι προσκαγαλὲν ὀφείλουσιν ἐν τῇ μοναστηρίῳ πάνθ' ὅσα κέκτηνται, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις τόποις κρύπτειν αὐτὰ εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὸ τοῦ κοινοβίου ἔθος ἀλλὰ καταφρονούντες αὐτοῦ. Ἐπι μηδεὶς τοῖς μὴ κακόν τι ἢ βλαβερὸν ἐνδείξασθαι κατὰ τῆς μονῆς ταύτης καὶ τῶν μετοχιῶν αὐτῆς καὶ τῶν συνόρων, ἔχθρα καὶ κακίαν φερόμενος. Ὁμοίως καὶ ὅστις τῶν ἐνασκουμένων πατέρων οὐ φρονίζει τῆς διαμονῆς καὶ συνείσεως τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου, ἀλλὰ περὶ μὲν τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ ἀμελῶς διακείται, περὶ δὲ τοῦ αὐτοῦ ἐπιμελεῖται ὡς φίλου καὶ φροντίζει, μοναχὸς ὢν ὁ τοιοῦτος ἢ ἱερομόναχος ταῖς ἀρχαῖς ὑπόδικος ἔστω ταῖς παρὰ τῶν πατέρων. Ὁ δ' ἂν τῶν πάντων τοῖς μὴ ἐναντιωθῆναι τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου σιγγιλλιώδους γράμματος, ἢ βουλήθεϊ ἄλλως ποιῆσαι, ἢ κατὰ τι διαοίσειαι ἢ καταπατήσῃ ἢ ἐπηρεάσῃ τὸ αὐτὸ θεῖον πατριαρχικὸν σταυροπηγιακὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ εἰς δουλείαν καταγαγεῖν, ἀρχιερεὺς ὢν ἢ ἱερεὺς ἢ καὶ ἱερομόναχος, ἀρχοὶ μὲνέτωσαν, ὁ μὲν τῆς ἀσχετησάνης αὐτοῦ, οἱ δὲ τῆς ἱερωσάνης καταφρονούντες δὲ, καὶ ἀφωρισμένοι ἀπὸ Θεοῦ, ὡς ἄξιοι καθαιρέσεως, μοναχὸς δὲ ἢ λαϊκὸς ἀφωρισμένος ἔστω ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος, καὶ κληρικὸς, καὶ ἀσυγχώρητος, καὶ μετὰ θάνατον αὐτοῦ αἰωνίως, καὶ τυμπανιστῶν ἐχέτω δὲ καὶ τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων βάρων καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ αἱ τῶν λοιπῶν ἱερῶν Συνόδων, καὶ ἔξω τῆς Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῆς συναναστροφῆς καὶ ὁμηγύρεως τῶν χριστιανῶν, ὡς ἀθετητῆς καὶ παραβάτης τῆς ἡμετέρας προσταξέως τῆς συνοδικῆς. Ὅθεν εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἔθετο καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐπικυρωτικὸν σιγγιλλιώδες γράμμα καὶ ἐπεδόθη τοῖς διαληφθεῖσιν ἀνωτέρω πατέραςιν τῶν ἐν ἱερομοναχοῖς κύρ Ἀρσένιῳ καὶ κύρ Καλλινίκῳ καὶ τοῖς ἐν μοναχοῖς τῶν τε κύρ Πορφυρίῳ, Κοσμῷ, Παγκρατίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς, καὶ δι' αὐτῶν τῶ αὐτῶ θεῖον πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστηρίον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Ἀγριδιανοῦ.

Ἐν ἔτει Ἱερλ' μηνὶ μαρτίῳ, ἰνδικτιώνος Ε'

Ἀκολουθοῦν αἱ ὑπογραφαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τοῦ πατριαρχου τῆς μεγάλης θεουπόλεως Ἀντιοχείας, τοῦ πατριαρχου τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ πολλῶν ἀρχιερέων καὶ κληρικῶν ἐν αἷς καὶ ἡ τοῦ

Ἡρακλείας Νεοφύτου, ἀλλὰ καὶ ἡ τοῦ Ραιδεσιτοῦ ἐπισκόπου (:) Μελχισεδέκ.

Παρ' ὅλας ὁμως τὰς ἀπειλουμένας ἀράς καὶ παρὰ τὰς ὑπογραφὰς τριῶν πατριαρχῶν, τὸ σιγγιλλιον αὐτὸ ἠκυρώθη μετὰ 170 ἔτη, ἦτοι τὸ 1792, ὡς γράφει ἐν τῇ «Μνήμῃ Γανοχώρων» (σ. 49) ὁ κ. Μ. Γεδεών, κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Κυρίλλου καὶ ἐπὶ πατριαρχείας Νεοφύτου, ὅστις ἐν ἐτέρῳ σιγγιλλίῳ διέταττεν ὅτι τὸ προηγουμένον (τὸ δημοσιεύμενον) «ὡς κατὰ βίαν καὶ πέραν τοῦ δέοντος γενόμενον ὑπάρχη ἄκυρον καὶ ἀνίσχυρον». Τοιοῦτοτρόπως ἀπώλεσε τὸ μοναστήριον τὴν σταυροπηγιακὴν του ἐλευθερίαν, καὶ ὡς ἐνοριακὸν τοιοῦτον ὑπήχθη εἰς τὴν μητρόπολιν Γάνου καὶ Χώρας.

(Ἔκτεται συνέχεια)

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ
ΕΚ ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ**

Εἰς τὴν νεκρολογίαν τοῦ ἱατροῦ Δημητρίου Αναγνώστου, ὅστις ἦτο συμμαθητῆς καὶ φίλος μου προσθετέον καὶ τάδε. Εἰς τὰ Ζαρίφεια ἦλθεν ἐκ τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους σχολῆς καὶ ἐφοίτησεν ἐπὶ δύο ἔτη ἔχων γυμνασιάρχην καὶ καθηγητὴν τοὺς διακεκριμένους φιλολόγους, οὓς εἶχον καὶ ἐγὼ τὸν Γ. Κωνσταντινίδην Μακεδόνα καὶ τὸν Πέτρον Παπαγεωργίου. Ἐφοίτησε κατὰ τὰ σχολικὰ ἔτη 1884—85 καὶ 1885—86, ὁπότε τὰ Ζαρίφεια ἀνεγνωρίσθησαν ὡς ἰσοβάθμια τοῖς ἐν Ἑλλάδι γυμνασίοις. Διεκρίνετο διὰ τὴν ἀπέραντον μνήμην του μόνος αὐτὸς τῶν συνταξιώτων του ἀπορνημονεύων πάντα τὰ ἀρχαῖα κείμενα. Ἐγὼ ἀπεφοίτησα ἐν ἔτος κατόπιν. Ἀμείσως δὲ προσελήφθη ὡς Ἑλληνοδιδάσκαλος μὲ 50 λίρ. τουρ. ἑτησίως εἰς τὴν ἐν Στενιμάχῳ Ἑλλ. κεντρικὴν σχολὴν ὑπὸ τὸν σχολάρχην Ἀργ. Δημητριάδην Στενιμαχίτην. Ἐδίδαξεν ἐκεῖ δύο ἢ τρία ἔτη. Ἐκτοτε ἔχασα τὰ ἔχνη του καὶ ἐκ τῆς «Συζητήσεως» νῦν ἔμαθον τὸν θάνατον τοῦ καλοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου. Ἦτο συνταξιώτης τοῦ Κ. Ζάμπια.

Φιλιππούπολις Μυετίλος Ἀποστολίδης
καθηγητῆς